

**МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ
ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**

**МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ
ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

**МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**

Монографія

За загальною редакцією
кандидата педагогічних наук, доцента Андрощук Л. М.

Умань
ВПЦ «Візаві»
2017

УДК 371.134:793.3(07)

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № від 2017 р.)*

Рецензенти:

Ніколаї Галина Юрїївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мистецької педагогіки та хореографії Сумського педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Реброва Олена Євгенівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музика Ольга Яношівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакція:

Андрощук Людмила Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури УДПУ імені Павла Тичини, головний редактор;

Куценко Сергій Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хореографії та художньої культури УДПУ імені Павла Тичини, відповідальний редактор.

М 74

Методика впровадження інноваційної моделі формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії : монографія / Л. М. Андрощук, Т. В. Баланова, О. Д. Балдинюк [та ін.] ; за ред. к. п. н., доц. Л. М. Андрощук. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 361 с.

Зміст монографії репрезентує методику впровадження інноваційної моделі формування творчого потенціалу майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки у вищому навчальному закладі, обґрунтовує творчо-розвивальні можливості засобів танцювального мистецтва при вивченні дисциплін хореографічного циклу в аудиторних та позааудиторних формах навчально-виховної діяльності студентів.

Монографія підготовлена для викладачів та студентів хореографічних відділень вищих навчальних закладів, керівників хореографічних колективів.

Видання рекомендоване для використання студентами при вивченні хореографічних дисциплін у ВНЗ.

УДК 371.134:793.3(07)

© Колектив авторів, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1.	
Теоретичні основи формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії	7
1.1. Формування творчого потенціалу як наукова проблема.....	7
1.2. Народно-сценічний танець як засіб формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	23
1.3. Реалізація творчого потенціалу педагога та учня в контексті типології індивідуальних стилів діяльності.....	36
1.4. Інноваційна модель формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	42
РОЗДІЛ 2.	
Методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	68
2.1. Творчість – основний компонент поетапного формування індивідуального стилю діяльності майбутнього вчителя хореографії в контексті реалізації творчого потенціалу.....	68
2.2. Цілеспрямована позитивна мотивація студентів на віру в свої творчі сили, необхідність у постійному розвитку власного творчого потенціалу.....	78
2.3. Забезпечення комплексного розвитку індивідуально-творчих та діяльнісно-творчих здібностей студентів у процесі аудиторної роботи..	87
2.4. Удосконалення змісту, форм і методів вивчення народного танцю у позааудиторній мистецько-хореографічній діяльності.....	102
РОЗДІЛ 3.	
Практичні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	113
3.1. Процес формування індивідуального стилю діяльності майбутнього вчителя хореографії як аспект реалізації творчого потенціалу індивідуальності.....	113
3.2. Реалізація педагогічних умов формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії засобами народно-сценічного танцю....	144
РОЗДІЛ 4.	
Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії в контексті розробки підтеми комплексного наукового проекту «Теоретичні та методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії»	166
4.1. Наукова та методична діяльність викладачів у контексті формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	166
4.1.1. Захисти дисертаційних робіт з проблеми дослідження.....	166
4.1.2. Роль всеукраїнської науково-практичної конференції «сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти» у розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні.....	190
4.1.3. Підготовка навчально-методичних посібників у межах підтеми «Теоретичні та методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії» комплексного наукового	

проекту «Теоретичні та методичні засади розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні».....	200
4.2. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії в процесі роботи над творчими проектами.....	211
4.2.1. Танцювальна вистава «Ой, на Івана, ой, на купала» в Легедзиному як аспект формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	211
4.2.2. «Танцювальний марафон «Ми – українці!» як засіб формування творчого потенціалу майбутніх вчителів хореографії.....	217
4.2.3. Формування індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії в процесі організації хореографічного фестивалю...	223
4.2.4. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії у процесі проходження переддипломної педагогічної практики.....	231
4.3. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії в позааудиторній роботі зі студентами.....	238
4.3.1. Формування творчого потенціалу як основи індивідуальності майбутнього вчителя хореографії засобами танцювально-рухової терапії: практичний аспект.....	238
4.3.2. Формування творчого потенціалу майбутніх учителів хореографії на заняттях хореографічних колективів кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини	244
4.3.3. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії у процесі організації та проведення виховних мистецьких заходів.....	264
4.3.4. Наукова робота студентів-хореографів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини у контексті формування творчого потенціалу.....	274
4.3.5. Підготовка олімпіади зі спеціальності «Хореографія» та участь у ній як аспект формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	289
4.3.6. Науково-методичні основи організації фольклорного свята...	296
4.3.7. Розвиток художньо-образного мислення майбутнього педагога-хореографа в процесі вивчення курсу «Народознавство та хореографічний фольклор України».....	325
4.3.8. Рецепція змісту танців купальської обрядовості: аспекти символіки.....	335
4.3.9. Етноформувальний потенціал весільної обрядовості українців (у контексті вивчення курсу «Народознавство та хореографічний фольклор України»).....	341
ПІСЛЯМОВА	347
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	348

ПЕРЕДМОВА

Хореографічно-педагогічна освіта України на етапі сучасних перетворень, із урахуванням замовлення суспільства і держави, зорієнтована на якісну підготовку фахівців, метою і результатом якої є творчий тип особистості вчителя, підготовленого до інтеграції у сучасну систему професійної мистецької освіти. Ключовою фігурою у навчально-виховному процесі на усіх етапах розвитку освітньої системи залишається вчитель, від якості професійної підготовки та рівня компетентності якого залежить становлення особистості кожного громадянина нашого суспільства, розвиток інтелектуального та творчого потенціалу країни, якість процесу соціально значущих перетворень у реальних умовах. Формування майбутнього вчителя передбачає становлення та розвиток особистості студента під впливом різних факторів, сукупність яких визначає його готовність до здійснення педагогічної діяльності на творчому рівні.

В особливих умовах нинішнього демократичного суспільства, суттєвих нововведень, які спостерігаються на всіх рівнях освітньої підготовки, поряд із високою професійною компетентністю, сучасній школі потрібен учитель з високим рівнем професійного самовизначення, з усвідомленням соціальної і професійної відповідальності за освіту молодого покоління, що володіє цілісною системою професійно значущих орієнтацій, високою мотиваційною установкою на творчу педагогічну діяльність.

Представлена монографія, авторами якої є фахівці в галузі хореографічно-педагогічної освіти, висвітлює нові концептуальні підходи до освітнього процесу майбутніх учителів хореографії в умовах професійної підготовки у вищому навчальному закладі. Роль хореографічно-педагогічної освіти майбутніх фахівців хореографічного мистецтва досить значуща, оскільки передбачає її реструктуризацію від універсалізації до прогресивного реформування.

У першому розділі монографії – «Теоретичні основи формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії» – здійснено науковий аналіз проблеми формування творчого потенціалу особистості студентів, визначено народно-сценічний танець засобом його формування, а також представлено можливості реалізації творчого потенціалу педагога та учня в контексті типології індивідуальних стилів діяльності, розроблено інноваційну модель формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії, оскільки важливим завданням сучасної хореографічно-педагогічної освіти є підготовка нового вчителя-митця з неповторним індивідуальним стилем діяльності, здатного реалізувати свій творчий потенціал у напрямку прогресивного навчання і виховання творчої індивідуальності учня.

У другому розділі монографії – «Методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії» – визначено творчість основним компонентом поетапного формування індивідуального

стилю діяльності майбутнього вчителя хореографії в контексті реалізації творчого потенціалу. Визначено педагогічні умови, покликані сприяти ефективності процесу формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії, серед яких: цілеспрямована позитивна мотивація студентів на віру у свої творчі сили, необхідність у постійному розвитку власного творчого потенціалу; забезпечення комплексного розвитку індивідуально-творчих та діяльнісно-творчих здібностей студентів у процесі аудиторної роботи; удосконалення змісту, форм і методів вивчення народного танцю у позааудиторній мистецько-хореографічній діяльності.

Третій розділ монографії – «Практичні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії» – присвячено процесу формування індивідуального стилю діяльності майбутнього вчителя хореографії та реалізації педагогічних умов формування творчого потенціалу майбутнього педагога-хореографа засобами народно-сценічного танцю.

У четвертому розділі монографії – «Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії в контексті розробки підтеми комплексного наукового проекту “Теоретичні та методичні засади формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії”» – презентовано результати впровадження інноваційної моделі формування творчого потенціалу майбутніх учителів хореографії в освітньому процесі студентів-хореографів в умовах навчання у вищому педагогічному навчальному закладі (Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини).

Представлений у дослідженнях авторів монографії підхід до сутності та змісту професійної підготовки вчителя хореографії в цілому розкриває її методологічний, теоретичний та практичний характер. Таким чином, системний розгляд процесу творчого розвитку особистості дозволяє аналізувати індивідуальну своєрідність становлення творчої особистості майбутнього вчителя хореографії в єдності її ціннісних, мотиваційних, емоційно-вольових і продуктивно-результативних характеристик.

Оволодіння професійними знаннями та досвідом є найважливішою стороною підготовки у системі вищої освіти в епоху колосальних досягнень науково-технічного прогресу і його безперервного розвитку, коли спеціальні знання, уміння і навички миттєво отримують статус застарілих, а їх методологія не відповідає сучасним потребам. З цією метою відбувається перехід хореографічно-педагогічної освіти від традиційної освітньої парадигми до креативної професійної підготовки, зорієнтованої на формування творчого потенціалу майбутнього фахівця-хореографа нового покоління.

Отже, мета вищої професійної хореографічно-педагогічної освіти спрямована на становлення вчителя хореографії не тільки як висококваліфікованого виконавця, але і як професіонала, для якого потреба у реалізації творчого потенціалу є домінуючою.